

Allt åt allas aktiviteter på Ålidhem i Februari

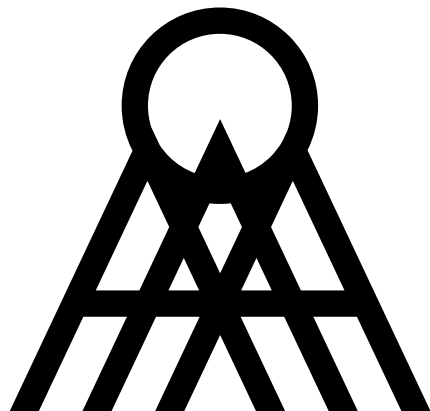
Onsdag 1/2 Studiecirkelstart: Att läsa kapitalet politiskt, Klossen 18:00

“Karl Marx skrev Kapitalet för att sätta ett vapen i händerna på arbetarklassen. I en grundlig genomgång av Kapitalets första kapitel visar Harry Cleaver hur man genom att läsa Marx idag både kan förstå hur kapitalismen fungerar och möjligheterna till motstånd.”

Onsdag den 1 februari 2012 påbörjar vi i Allt åt Alla Umeå en öppen studiecirkel i Harry Cleavers populära “Att läsa kapitalet politiskt”. Studiecirkeln är uppdelad i sju träffar där den första är introduktionen varpå vi följer cirkelformen publicerad i den svenska utgåvan från Roh-Nin och Federativs förlag. Vi kommer närmare inpå cirkeln lägga upp cirkelformen på vår hemsida (www.alltatalla.com) inkl. frågeställningarna för er som väljer att läsa den engelska utgåvan. Så missar du första träffen kan du vara med ändå. Vi har några exemplar av den svenska utgåvan som vi säljer för 30 kronor.

Mer info: www.alltatalla.com och på Facebook

I Maj arrangerar Allt åt Alla Umeå återigen en stadskampsvecka. Under en hel vecka kommer vi och andra lokalgrupper runt om i Sverige att sätta fokuset på stadskamp. Intresserad? Följ vår hemsida och ta kontakt om det finns något du vill göra!

Förbundet Allt åt alla arbetar med de frågor och konflikter som för arbetarklassen samman. Vårt mål är ett samhälle efter principen: “av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov”

www.alltatalla.com umea@alltatalla.com

Gemensamt!

Nummer 3 Jan 2012

Konflikt, kamp & kunskap

Hur en stad förändras är en kamp mellan intressen. På en arbetsplats är detta för många något självklart: Arbetarna vill ha så hög lön som möjligt, och en bra arbetsmiljö samtidigt som ägarna vill ha en billig arbetskraft för att kunna öka sin vinst. I en stad består denna motsättning, trots att den ofta hamnar i skymundan i ett debattklimat där det snarare framställs som en kamp mellan de som vill utveckla, och de som vill bevara. I verkligheten genomsyras staden av starka ekonomiska intressen som förändrar, river och bygger av ett enda skäl; att göra så stor vinst som möjligt. I en sådan vinstjakt blir det viktigare att bygga hotell och gallerior än att renovera skolor, skapa tillgängliga mötesplatser som ungdomsgårdar/bibliotek och annat som är till för oss som lever här. Samma sak gäller våra bostäder, där jakten på vinst ställs över våra gemensamma behov av en fungerande och trygg boendesituation – en fråga som vi kommer prata mer om i nästa nummer av detta blad.

När Umeå nu genomgår en stor stadsomvandling finns det skäl att titta på intentionerna med dessa förändringar. För oss som bor här innebär detta att fundera över, och diskutera vad som faktiskt är viktigt för att Umeå ska vara en stad vi trivs att leva i, en stad som planerats av detta skäl – snarare än jakt på ekonomisk vinst för enskilda personer. Det är i den här typen av diskussioner som vi hittar kompassriktningen för vilka förändringar vi håller med är nödvändiga, och vilka som å andra sidan försämrar för oss. Det visar just att staden är, precis som arbetsplatsen, en konfliktfylld miljö av skilda intressen där vi – så länge vi är tysta – riskerar att ständigt bli förlorare. När vi i detta, och andra, nummer av Gemensamt! sprider de kunskaper vi har om dessa förändringar så gör vi inte det för att jaga röster – vi är inget parti. Istället tror vi att förändring bara kan ske genom att så många som möjligt diskuterar dessa frågor, och själva väljer att agera när utvecklingen sker i andra intressen än våra. Det är hyresgästerna i kvarteret som måste bekämpa hyreshöjningarna, föräldrar och elever på skolan som står inför hot om nedläggning, personal och besökare på biblioteket som flyttas för att någon enskild fastighetsägare ska berika sig.

I detta nummer av Gemensamt! tittar vi kortfattat på den översiktsplan, och de fördjupningsplaner som politiskt pekar ut riktningen för Umeås stadsplanering. Det är just ett sådant försök att sprida kunskap om varför Umeå centrum är en byggarbetsplats just nu, och vem som tjänar på att just de saker som man valt att bygga, byggs.

Umeå förändras - men för vem och varför?

Umeå genomgår nu det största stadsomvandlingsprojektet i hela dess historia. Stora delar av stadens centrum är idag en byggarbetsplats och Umeå satsar mycket på att marknadsföra sig som kulturstad. En del av byggprojekten hör också direkt samman med Umeås utnämning till Europas kulturhuvudstad 2014 (till exempel Kulturväven vid älven) och hela den förändring som Umeå genomgår kan förstås mot bakgrund av tidigare kulturhuvudstäder använt kulturhuvudstadsåret för att genomföra stora stadsomvandlingsprojekt.

Stadsomvandlingen i Umeå följer ett mönster som känns igen från andra städer och som analyserats av kulturgeografen David Harvey. Harvey visade att det politiska styret av amerikanska städer från 60- till 70- och 80-talen gick från att utgå från städernas invånares behov till att istället fokusera på att konkurrera med andra städer om investeringar och konsumenter. Detta skifte har sedan även tagit sig över till Europa och Sverige och nu även till Umeå.

Det övergripande politiska dokumentet som styr en kommuns fysiska planering är dess översiktsplan. På vissa områden kan det behövas mer detaljerade beskrivningar och för dessa områden skrivs fördjupningsplaner. Umeå har en översiktsplan från 1998 och nio planerade fördjupningsplaner varav några är helt klara. I dessa planer kan man bland annat läsa vilka mål som finns för stadens utveckling och hur dessa motiveras.

I översiktsplanen från 1998 finns ett visst fokus på hur Umeå ska locka till sig investeringar och köpstarka konsumenter. Till exempel diskuteras lite kort kring hur universitetet kan fås att satsa på forskning med ”kommersiella möjligheter”. Samtidigt inhämtades synpunkter på stadens utveckling från samtliga hushåll i Umeå och i det övergripande språket i rapporten har Umeås invånare en viktigare roll än de har i de senare fördjupningarna.

I de senare fördjupningarna är istället fokuset på investeringar och turister tydligare. Till exempel står följande att läsa i fördjupningen för Umeås framtida tillväxtområden som antogs 2011:

År 2008 antog Umeå kommunfullmäktige ett nytt tillväxtmål om 200 000 invånare senast år 2050. Bakgrunden är att städer konkurrerar med varandra om resurser för tillväxt.

Anledningen till att det finns en målsättning att bli 200 000 invånare är alltså konkurrensen med andra städer. Det beskrivs inte heller som en syn på stadsutveckling, utan den enda möjliga.

I de nyare planerna är också handeln mycket viktig, men även miljön. När de ställs mot varandra är det dock uppenbart vilket som är prioriterat. Ett exempel är att biltrafiken i Umeå ska minska, speciellt i centrum. Det är dock inte konsumenter som ska sluta köra bil, utan det

är istället de som arbetar i Umeå centrum. Ett annat exempel är avsaknaden av en diskussion om flygets miljöpåverkan (buller diskuteras dock) och där man istället kan läsa:

Flygplatsens tätortsnära läge ger en mycket stark konkurrensfördel för Umeå och Umeå-regionen när det gäller att vara en attraktiv ort för näringsliv och offentliga verksamheter, liksom för vanliga medborgare när de reser.

Som synes nämns de vanliga medborgarna tydligt sist och visar vilka som är prioriterade. Konkurrenssynen gör att Umeås stad inte kan ta de miljöproblem som flyget orsakar i beaktande. Kommunens ”agerande på olika områden bör [...] inte undergräva flygplatsens framtid”, då detta skulle ge andra städer konkurrensfördelar gentemot Umeå.

Bland de byggprojekt som är igång nu är Kulturväven intressant då det har som syfte att locka till sig turister och är ett projekt där det offentliga tar risker för att underlätta för företag att göra vinst. Så här låter det i fördjupningsplanen för de centrala stadsdelarna:

[Utrymme bör] ges för ett antal mer eller mindre spektakulära prestigeprojekt i Umeås centrala delar som sätter fokus på stadens ambitioner att växa och vara Norrlands naturliga huvudstad.

Kulturväven är alltså ett prestigeprojekt vars syfte är att skapa en viss bild av Umeå och inte något som primärt byggs för umeborna. Turister ska lockas och bo i hotellet som byggs ovanpå kulturhuset. Kommunen och Balticgruppen har bildat ett gemensamt bolag som ska bygga och sedan hyra ut huset. Vinsterna från bolaget ska delas lika mellan kommunen och Balticgruppen, men det är ändå kommunen som tar de stora riskerna då kommunen åtar sig att hyra, mycket dyrt, större delen av huset i 25 år. De stora riskerna tar Umeå kommun, de små tar Balticgruppen. Om projektet blir lyckat kommer Balticgruppen sedan kunna ta in stora vinster genom ökat markvärde på deras fastigheter nära Kulturväven.

Förhoppningen som finns med denna strategi är att pengar genom investeringar och turister ska flöda in i kommunens kassa och dessa pengar ska komma kommunens invånare till del. Men det är ytterst tveksamt om detta kommer ske. Att satsa på att marknadsföra sig själv som kommun är inte en engångsinvestering. Även om ett kulturhus är byggt så lär det snart behövas ett nytt prestigeprojekt för att inte hamna efter andra städer. Ett värre, men mycket möjligt, scenario är att dessa satsningar inte lockar de investeringar och turister som kommunen hoppas. Då kommer Umeås invånare själva få betala för stora, dyra projekt som aldrig var skapade för dem.

Vill du veta mer? På www.alltatalla.com finns en längre version av denna artikel.